

Глійчук Л.В. Формування правової культури особистості в умовах сьогодення. Розвиток наукових досліджень' 2011: матеріали VII Міжнародної науково-практичної конференції. Полтава: Вид-во «ІнтерГрафіка», 2011. Т. 6. С. 66-68.

Педагогіка / 3. Напрями реформування системи освіти

К.пед.н., доц. Глійчук Л.В.

Прикарпатський національний університет ім. В.Стефаника

ФОРМУВАННЯ ПРАВОВОЇ КУЛЬТУРИ ОСОБИСТОСТІ В УМОВАХ СЬОГОДЕННЯ

Інтеграція України в європейське і світове співтовариство, відмова від тоталітарних методів управління державою і побудова громадянського суспільства передбачають орієнтацію на людину, націю, пріоритети духовної культури, визначають основні напрями реформування системи освіти у нашій країні. Тому мета державної політики України щодо розвитку освіти полягає у створенні умов для розвитку особистості і творчої самореалізації кожного громадянина, вихованні покоління людей, здатних ефективно працювати і навчатися протягом життя, оберігати і примножувати цінності національної культури та громадянського суспільства, розвивати і зміцнювати суверенну, незалежну, демократичну, соціальну та правову державу як невід'ємну складову європейської та світової спільноти [4].

Процес розбудови й утвердження суверенної, правової, демократичної, соціально орієнтованої держави органічно пов'язаний із становленням громадянського суспільства в Україні, що передбачає суттєву трансформацію світоглядних орієнтацій та самосвідомості народу [3, 7]. Тому на сучасному етапі розвитку держави одним із найпріоритетніших напрямів діяльності Кабінету Міністрів України, центральних та місцевих органів виконавчої влади, інших державних органів, навчальних закладів, засобів масової інформації та правоохоронних органів є захист моральності, утвердження в

суспільстві загальнолюдських гуманістичних цінностей, докорінне вдосконалення системи духовного, морально-етичного, патріотичного, правового, естетичного та екологічного виховання дітей та молоді, забезпечення реалізації відповідних конституційних прав і свобод людини і громадянина, захист прав та інтересів дитини, підвищення суспільного значення сім'ї, постійна турбота про підростаюче покоління, його виховання, широке залучення до цієї загальнонародної справи творчих спілок, органів місцевого самоврядування, всієї громадськості [6].

Рух до громадянського суспільства і правової держави є одним із основних напрямів розвитку світового співтовариства, оскільки громадянське суспільство виступає своєрідними фундатором правової демократичної держави [1, 12]. Тому становлення України як демократичної, правової держави, формування засад громадянського суспільства зумовлюють необхідність підвищення рівня правової культури населення, що вимагає створення державою необхідних умов для набуття широкими верствами населення правових знань та навичок у їх застосуванні, забезпечення доступу громадян до джерел правової інформації [5].

Формування правової культури особистості полягає перш за все у здійсненні комплексу заходів виховного, навчального та інформаційного характеру, спрямованих на створення належних умов для набуття громадянами обсягу правових знань та навичок, необхідних для реалізації громадянами своїх прав і свобод, а також виконання покладених на них обов'язків.

Система закріплених у Конституції прав і свобод людини і громадянина свідчить про високий рівень демократії в Україні. Громадяни мають рівні конституційні права і свободи, багато з яких є визначальними для розуміння України як демократичної держави. У Конституції України підкреслено, що держава відповідає перед людиною за свою діяльність, а утвердження і забезпечення прав і свобод людини є головним обов'язком держави [2]. У свою чергу, щоб захистити свої права, громадянин зобов'язаний добровільно

дотримуватися чинних законів, знати не лише свої права, а й сприймати їх як свої обов'язки. У цьому діалектика взаємовідносин прав і обов'язків, головна суть формування правової культури особистості [3].

Формування правової культури особистості і суспільства загалом вимагає об'єднання зусиль науково-педагогічних працівників, громадських організацій, органів влади й місцевого самоврядування і передбачає озброєння громадян правовими знаннями, підвищення їхньої юридичної обізнаності; формування правової свідомості особистості; вироблення навичок і звичок правомірної поведінки; формування у суспільстві поваги до держави і права, розуміння необхідності дотримання вимог законів.

Таким чином, держава служить не будь-якій абстрактній меті, а утвердженню цілісної правди, внутрішньому, духовному розвитку суспільства, а громадянське суспільство уособлює не лише зовнішній засіб щодо задоволення інтересів окремих людей, а необхідну форму громадянського співробітництва. Тому формування правової культури населення набуває сьогодні загальносуспільного масштабу та політичного значення і вимагає від громадян усвідомлення цінності права як невід'ємного атрибуту демократичної правової держави.

Література:

1. Бальцій Ю. Громадянське суспільство в Україні в умовах розбудови правової демократичної державності / Ю.Бальцій // Вісник Центральної виборчої комісії. – 2008. – №1. – С.12-17
2. Конституція України: Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. – К.: Преса України, 1997. – 80 с.
3. Концепція громадянського виховання особистості в умовах розвитку української державності // Шлях освіти. – 2000. – № 3. – С. 7-13.
4. Національна доктрина розвитку освіти України. – К., 2002. – 24 с.
5. Про національну програму правової освіти населення: Указ Президента України від 18.10.2001р. №992/2001

6. Про невідкладні додаткові заходи щодо зміцнення моральності у суспільстві та утвердження здорового способу життя: Указ Президента України від 15.03.2002 р. № 258/2002